

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
філологічний факультет
кафедра української і зарубіжної літератури

Назва курсу <i>Обов'язковий/вибірковий</i>	«Історія української літератури (40-60 рр. XIX ст.)» Обов'язковий
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр освітня програма «Середня освіта. Українська мова і література. Англійська мова і література»
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2023-2024 /3 семестр / 2 курс
Викладач	Єгорова Юлія Миколаївна
Профайл викладачів	https://filolog.mdpu.org.ua/sklad-dekanatu-filologichnogo-fakul/kafedra-ukrayinskoyi-i-zarubizhnoyi-lit/sklad-kafedri-ukrayinskoyi-i-zarubizhn/avtochernetka-3/
Контактний тел.	097-9491774
E-mail:	yulia-egorova@ukr.net
Сторінка курсу в ЦОДТ	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=1212
Консультації	Онлайн-консультації: обговорення завдань із дисципліни, затвердження тем для самостійного вивчення, обговорення їх специфіки.

1. АНОТАЦІЯ

У межах обов'язкового освітнього компонента «Історія української літератури (40-60 рр. XIX ст.)» здобувачі вищої освіти ознайомляться з такими розділами: широта і різноманітність спадщини Тараса Шевченка, життя і творчість Т.Шевченка періоду "трьох літ" (1843-1845), період заслання та тематика текстів Т.Шевченка (1847-1857), утвердження критичного реалізму. Буде представлено народність оповідань Марка Вовчка, творчість П. Куліша, А. Свидницького, Олекси Стороженка, мотиви лірики Ю. Федьковича.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета курсу – прищепити здобувачам вищої освіти любов до предмету, навчити осягати закони розвитку художнього мислення, вивчення питань походження і розвитку історії української літератури в історичній періодизації, творчості видатних митців різних епох; переконати у тому, що історія української літератури посідає особливе місце в історії світової цивілізації.

У процесі осягнення дисципліни здобувачі вищої освіти мають усвідомити велику гуманістичну цінність історії літератури.

Лекційні, семінарські заняття, матеріал для самостійного опрацювання зосереджено на творах історії української літератури, які мали найбільше значення для подальшого розвитку літератури та суспільного руху.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Історія української літератури з курсовою роботою» є формування об'єктивних знань щодо закономірностей становлення та функціонування літератури. Це є гуманітарна наука про матеріальну та духовну культуру.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВИМ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

У процесі вивчення обов'язкового освітнього компонента «Історія української літератури (40-60 рр. XIX ст.)» здобувачі вищої освіти оволодівають такими компетентностями:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і практичні проблеми у галузі філологічної освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавчої та літературознавчої, а також педагогічної наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись академічної доброчесності, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній і професійній діяльності.

Фахові компетентності

ФК 1.. Здатність володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання української мови і літератури, методик навчання англійської мови та зарубіжної літератури, базовими знаннями з української мови, теорії та історії української літератури, методик викладання української мови та літератури.

ФК 4. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури.

ФК 6. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

ФК 10. Здатність забезпечувати діалог культур у процесі вивчення української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1 - сучасних філологічних і дидактичних засад навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури;

ПРН 10 - володіти основними поняттями, термінами, положеннями мовознавства та літературознавства, орієнтуючись на здобутки сучасної науки;

ПРН 25 – володіти різними видами аналізу художнього твору, визначаючи його стильові і поетикальні домінуючі, зв'язок твору з культурно-історичною епохою, застосовувати навички критичного мислення для аналізу, синтезу оцінювання інформації

5. ОБСЯГ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин 90	14	16	60

6. ПОЛІТИКА ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

На семінарських заняттях здобувачі вищої освіти мають змогу дослідити поетикальні особливості художніх текстів представників української літератури 40-60-х рр. XIX століття.

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання

7. СТРУКТУРА ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBIТНЬOГО KOМПОНЕНТА
7.1 СТРУКТУРА ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBIТНЬOГО KOМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
2	Тема 1. Широта і різноманітність спадщини Тараса Шевченка	Лекція / 2 год.	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 2. Історична тема в творчості Т.Г.Шевченка	Практичне заняття / 2 год. Самостійна робота (2 год.)	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 3. Еволюція образу матері в творчості Т.Г.Шевченка	Лекція / 2 год.	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 4. Еволюція образу матері в творчості Т.Г.Шевченка	Практичне заняття / 2 год	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 5. Слово Тараса Шевченка і Святе Письмо	Самостійна робота (4 год.)	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

4	Тема 7. Творча спадщина Т. Шевченка	Самостійна робота (4 год.)	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема 9. Поема „Гайдамаки” Т.Шевченка	Лекція / 2 год. Самостійна робота (4 год.)	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 11. Значення творчості Т.Шевченка	Самостійна робота (4 год.)	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 12. Російськомовна проза Т.Шевченка	Самостійна робота (4 год.)	1-8, 12, 16, 24, 38			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 13. Творчість Марка Вовчка в контексті української прози XIX ст.	Лекція / 2 год.	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 14. Шевченкознавство як галузь науки в українській літературі	Самостійна робота (4 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

4	Тема 15. П.Куліш „Чорна рада” – перший український історичний роман	Лекція / 2 год. Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41- 58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 16. Творчість Марка Вовчка в контексті української прози XIX ст.	Практичне заняття / 2 год. Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41- 58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 17. Жанрові та стилеві особливості видатного майстра слова А. Свидницького	Лекція / 2 год. Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41- 58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 18. Проблемно-тематичні обшири російської прози Марка Вовчка	Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41- 58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 19. Проза О.Стороженка	Практичне заняття / 2 год Лекція / 2 год. Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41- 58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

4	Тема 20. П.Куліш „Чорна рада” – перший український історичний роман.	Практичне заняття / 2 год. Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 21. Поетична та прозова творчість Ю.Федьковича	Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 22. Роман „Люборацькі” А.Свидницького	Практичне заняття / 2 год. Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 23. Поеми Ю.Федьковича	Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 24. Проза О.Стороженка	Практичне заняття / 2 год. Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

2	Тема 25. Драматургія Ю. Федьковича	Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 26. Проза Ю.Федьковича	Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 27. Співомовки Степана Руданського	Самостійна робота (2 год.) Практичне заняття / 2 год.	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 28. Лірика Степана Руданського	Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 29. Значення творчості митців 40-60-х рр. XIX ст.	Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 30. Жанрова і видова різноманітність поезії Л.Глібова	Самостійна робота (2 год.)	9, 14, 18, 23, 39, 41-58			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7. 2 СХЕМА ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Широта і різноманітність спадщини Тараса Шевченка	<ol style="list-style-type: none"> 1. Слово про Т.Г.Шевченка. Біографічні відомості 2. Романтизм у ранніх творах письменника 3. Любов і туга за Україною в ліриці Т. Шевченка 4. Образ народного співця в поезії Т. Шевченка
Еволюція образу матері в творчості Т.Г.Шевченка	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мати Образ Катерини в поемі Т. Шевченка "Катерина"та материнство у творчості майстра слова 2. Образ Катерини в поемі Т. Шевченка "Катерина" 3. Трагізм образу матері в поемі Т. Шевченка "Наймичка"
Поема „Гайдамаки” Т.Шевченка	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поема "Гайдамаки" Т. Шевченка 2. Образ Яреми Галайди в поемі Т. Шевченка "Гайдамаки" 3. Роздуми про долю рідного народу в посланні Т. Шевченка "І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм..."
Творчість Марка Вовчка в контексті української прози ХІХ ст.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Слово про митця. 2. Оповідання Марка Вовчка. 3. Образи кріпаків у творчості Тараса Шевченка і Марка Вовчка. 4. Показ безправного становища жінки-кріпачки в оповіданні Марка Вовчка «Горпина». 5. Образ Устини в повісті «Інститутка». 6. Образ панночки-інститутки. 7. Порівняльна характеристика Устини і панночки за повістю Марка Вовчка «інститутка». 8. Образи кріпаків-протестантів у повісті «Інститутка». 9. Антикріпосницька спрямованість повісті Марка Вовчка «Інститутка».
П.Куліш „Чорна рада” – перший український історичний роман	<ol style="list-style-type: none"> 1. “Чорна рада” – перший історичний роман П.Куліша 2. Історичні джерела роману “Чорна рада” 3. Утвердження загальнолюдських цінностей в романі П.Куліша 4. Національний характер, менталітет українців у романі П. Куліша «Чорна рада» 5. Ідея соборності та незалежності України і проблема ролі державного діяча в історії 6. Полковник і священник Шрам — ідеал українця-патріота, борця за незалежну Україну
Жанрові та стильові особливості видатного майстра слова А. Свидницького	<ol style="list-style-type: none"> 1. Життєпис письменника 2. Поетична творчість 3. Етнографічно-фольклористична діяльність 4. “Люборацькі” роман-хроніка 5. Оповідання і нариси останніх років 6. Місце письменника в літературному процесі
Проза О.Стороженка	<ol style="list-style-type: none"> 1. О.Стороженко – письменник, етнограф, художник. 2. Відгуки про Олексу Стороженка 3. Значення творчості письменника для історії української літератури.

7.3 СХЕМА ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
<p>Історична тема в творчості Т.Г.Шевченка</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Погляди Т.Шевченка на історію: <ol style="list-style-type: none"> а) визнання вирішальної ролі народу в історичному процесі; б) тема слов'янського єднання. 2. Тема історичного минулого України в ранній творчості Т.Шевченка (“Перебендя”, “Тарасова ніч”, “Гамалія”). 3. Поема “Гайдамаки”: <ol style="list-style-type: none"> а) історична та художня правда поеми б) жанрово-композиційні особливості твору в) тама, ідея, образи, проблематика твору. 4. Історична тема в творчості Т.Шевченка другого періоду. Еволюція поглядів поета в опрацюванні історичної теми (“Холодний Яр”, “Сліпий”, “Великий льох”). 5. Тематика та система образів поеми “Єретик”.
<p>Еволюція образу матері в творчості Т.Г.Шевченка</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антицарське спрямування поеми Шевченка “Неофіти”. 2. Еволюція образу матері в творчості Шевченка (на матеріалі поем “Катерина”, “Наймичка”, “Неофіти”, “Марія”). 3. Катерина – центральний жіночий образ ранньої творчості. Катерина в поезії та живопису. 4. Тема долі жінки – матері в творах періоду “трьох літ” (“Сова”, “Наймичка”, “Відьма”) 5. Гнівне викриття царських сатрапів у незавершеній поемі “Юродивий”. 6. Образ матері з поеми “Неофіти” в галереї жіночих образів. 7. Значення епіграфа у поемі “Неофіти”. Роль біблійних джерел при написанні поем “Юродивий” і “Неофіти”. 8. Нове трактування теми жінки – матері в поемі Т.Шевченка “Марія”. Оцінка твору І.Франком.
<p>Творчість Марка Вовчка в контексті української прози середини XIX ст.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проза 50-60-х рр. XIX ст. - якісно новий етап у розвитку української літератури: <ol style="list-style-type: none"> а) основні колізії творів; б) жанрово-структурні особливості. 2. Збірка оповідань Марка Вовчка “Народні оповідання”:

	<p>а) тематика, проблематика; б) особливості композиції, стилю; в) психологізація характерів як творчий принцип письменниці. 3. Жанр героїко-романтичної повісті у творчості письменниці: а) особливості відтворення образу народного ватажка Кармелюка в однойменній повісті; б) “Дев’ять братів і десята сестриця Галя” - твір соціального звучання.</p>
<p>“Чорна рада” П. Куліша – найвище досягнення української історичної романістики II-ї пол. XIX століття.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вияв у романі “Чорна рада” громадсько-політичної та культурно-просвітницької позиції П.Куліша. 2. Історія створення роману “Чорна рада”. 3. Жанрово-художня своєрідність, особливості композиції роману. 4. Проблематика, система образів роману. 5. Місце і значення твору в літературному процесі.
<p>Роман “Люборацькі” Анатолія Свидницького.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Новаторство А.Свидницького-прозаїка. 2. Історія створення і видання роману. 3. Жанрово-стильові особливості твору. 4. Проблематика, композиція, образна система роману. 5. “Люборацькі” А.Свидницького і “Нариси бурси” М.Помяловського (типологічний аналіз). 6. І.Франко про письменника.
<p>Проза Олекси Стороженка.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тематична та жанрова своєрідність прози письменника. 2. Особливості змалювання побуту, звичаїв, морально-етичних якостей народу в оповіданнях. “Закоханий чорт”, “Матусине благословення”, “Межигірський дід”, “Кіндрат Бубненко-Швидкий” та ін. 3. Оригінальність обробки фольклорних гумористичних мотивів у творах “Вчи лінивого не молотом, а голодом”, “Се та баба, що чорт їй на махових вилах чоботи подавав”, “Вуси”, “Голка” та ін. 4. Цілісний аналіз незакінченої повісті “Марко Проклятий”.
<p>Поетична та прозова творчість Ю.Федьковича.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ю.Федькович – продовжувач традицій Т.Шевченка на західноукраїнських землях.

	<p>2. Ідейно-тематичне багатство поезії Ю.Федьковича: а)Викриття цісарської вояччини; б)тема призначення і ролі поета в суспільстві; в)патріотичні мотиви; г)зображення визвольного руху народних мас і уславлення його керівників.</p> <p>3. Художня майстерність Федьковича лірика: а)органічна єдність лірики й епіки; б)класична і народно-пісенна метрика; в)найпоширеніші образно-словесні засоби.</p> <p>4. Цілісний аналіз повісті “Три як рідні брати”.</p> <p>5. Образ Сафата Зінича в однойменному оповіданні.</p> <p>6. Протест проти підневільного життя жовнів у цісарській армії в оповіданні “Штефан Славич”.</p> <p>7. “Люба - згуба” як один з кращих зразків родинно-побутового оповідання.</p>
Співомовки Степана Руданського	<p>1.Визначте традицій і новаторство творчості С.Руданського.</p> <p>2.На які теми писав автор. Хто був героями співомовок.</p> <p>3.У яких творах і за допомогою яких засобів зобразив С.Руданський побут і риси українського селянина.</p> <p>4.Вивчити напам’ять гумореску «Треба всюди приятеля мати»</p> <p>5.Схарактеризуйте образ ліричного героя гумористичних співомовок</p>

7.4 СХЕМА ОБОВ’ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Широта і різноманітність спадщини Тараса Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 2. Історична тема в творчості Т.Г.Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 3. Еволюція образу матері в творчості Т.Г.Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)

Тема 4. Еволюція образу матері в творчості Т.Г.Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 5. Слово Тараса Шевченка і Святе Письмо	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 6. Поема Т.Шевченка “Сон”	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 7. Творча спадщина Т. Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 8. “Неофіти” та “Юродивий” Т.Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 9. Поема „Гайдамаки” Т.Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 10. Поема „Гайдамаки” Т.Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 11. Значення творчості Т.Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 12. Російськомовна проза Т.Шевченка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 13. Творчість Марка Вовчка в контексті української прози XIX ст.	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 14. Шевченкознавство як галузь науки в українській літературі	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 15. П.Куліш „Чорна рада” – перший український історичний роман	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 16. Творчість Марка Вовчка в контексті української прози XIX ст.	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 17. Жанрові та стильові особливості видатного майстра слова А.	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у

Свидницького	межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 18. Проблемно-тематичні обшири російської прози Марка Вовчка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 19. Проза О.Стороженка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 20. П.Куліш „Чорна рада” – перший український історичний роман.	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 21. Поетична та прозова творчість Ю.Федьковича	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 22. Роман „Люборацькі” А.Свидницького	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 23. Поєми Ю.Федьковича	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 24. Проза О.Стороженка	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 25. Драматургія Ю. Федьковича	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 26. Проза Ю.Федьковича	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 27. Співомовки Степана Руданського	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 28. Лірика Степана Руданського	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 29. Значення творчості митців 40-60-х рр. XIX ст.	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)
Тема 30. Жанрова і видова різноманітність поезії Л.Глібова	Самостійне ознайомлення з матеріалом відповідно до теми (у межах лекційних питань та семінарських занять)

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>За семестр з освітнього навчального компонента «Історія української літератури (40-60 рр. ХІХ ст.)» проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Якщо підсумковим контролем вивчення дисципліни є диференційований або недиференційований залік, то набраних таким чином 60 і більше балів достатньо для його зарахування.</p> <p>Підсумковим контролем є залік (див. вище положення).</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач вищої освіти здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових /</p>

	тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків. «2» – Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.
Умови допуску до підсумкового контролю	здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття впродовж двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану), ненаписані контрольні-тестові роботи (модулі) є підставою для недопущення здобувача вищої освіти до підсумкового контролю, яким є залік.

9. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Під час проведення занять з обов'язкового освітнього «Історія української літератури з курсовою роботою (40-60 рр. XIX ст.)» застосовуються наступні методи:

інтерактивні: креативні вправи (підбери музику, літературний диспут, кейс-технології, пошуково-дослідницькі проекти, майстер-клас

словесні: лекція візуалізація, лекція прес-конференція, проблемна лекція, евристична бесіда, навчальна дискусія, оглядова лекція, тематична, лекція, семінар-розгорнута бесіда, міні-лекція, семінар-дискусія

наочні: технології візуалізації навчального матеріалу (скрайбінг, інтелект-карта).

до форм контролю з обов'язкового освітнього компонента «Історія української літератури з курсовою роботою (40-60 рр. XIX ст.)». відносяться: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестовий контроль, презентації з використанням засобів microsoft office powerpoint, inshot та платформи zoom, виконання творчих індивідуальних завдань під час практичних занять, оцінювання підсумкового (семестрового) контролю; виконання завдань для самоконтролю

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк В. Співане слово Тараса / В. Антонюк // урядовий кур'єр. 2004. № 48. с.8 – 9.
2. Антош Г. Знову про “Катерину” Т.Шевченка / Г. Антош // Дивослово. 2003. №12. С. 22 – 24.
3. Арендаренко І. Взаємодія історії та фольклору в історичних поемах В.Скотта і Т.Шевченка / І. Арендаренко // Слово і час. 2003. № 3. С.62 – 67.
4. Барабаш Ю. Поеми–містерія Тараса Шевченка “Великий льох” / Ю.Барабаш // Дивослово. 2001. № 4. С.7.
5. Бронь О. Нова книжка Григорія Грабовича: за і проти [за творчістю Т.Г. Шевченка] / О. Бронь // Українська мова та література. 2001. № 13. С. 5.
6. Героїчна боротьба селянства проти поневолювачів (За поемою Т.Шевченка “Гайдамаки”) // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 243 – 246.
7. Жіноча доля в поезіях Тараса Шевченка // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 221 – 224.
8. Жуковська Л. Кобзар у нашій оселі / Л. Жуковська // Розкажіть онуку. 2001. № 42. С. 14 – 15.
9. Зображення козацької звитяги (За поемою Т. Шевченка “Гамалія”) // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів.

- Донецьк, 2001. С. 105 – 108.
10. Клочек Г. До істинного Тараса Шевченка. Хто і як фальсифікував “Кобзаря” / Г. Клочек // Українська мова та література. 2001. № 13. С.1 – 4.
  11. Козацька любов до Вітчизни (За поемою “Гамалія”) // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 104 – 105.
  12. Мати та материнство у творчості Тараса Шевченка // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 217 – 218.
  13. Мрії Т.Шевченка про майбутнє України // 800 кращих творів з української, російської літератури для 5-11 класів. За новітніми програмами міністерства освіти і науки. Донецьк, 2001. С. 44 – 46.
  14. Мрії Тараса Шевченка про майбутнє України // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 250 – 260.
  15. Огієнко І. Тарас Шевченко / [упоряд. М.Тимошик]. К.: Наша культура і наука. 2002. 438с.
  16. Пахаренко В. Тарас Шевченко (1814-1861 рр.) / В. Пахаренко // Українська мова і література. 2004. № 2-4. 72 с.
  17. Поема “Гайдамаки” Тараса Шевченка // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 228 – 230.
  18. Проблема морального обов’язку в творі “І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм...”: Т. Шевченко // 800 кращих творів з української, російської літератури для 5-11 класів. За новітніми програмами міністерства освіти і науки. Донецьк, 2001. С. 46 – 49.
  19. Проблема морального обов’язку у творі Т.Г. Шевченка “І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм...” // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 262 – 264.
  20. Прокоф’єва Л. Твори Т. Шевченка про природу рідного краю / Л. Прокоф’єва // Розкажіть онуку. 2003. № 2 – 3. С. 48 – 49.
  21. Рудницька О. Любов до окупанта: Погляд Катерини і на “Катерину” / О. Рудницька // Українська мова та література. 2002. № 46. С. 3 – 5.
  22. Сатиричне зображення царської імперії в поемах Тараса Шевченка “Сон” і “Кавказ” // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 266 – 268.
  23. Стельмашу С. Шевченків заповіт / С. Стельмашу // Світ дитини. 2001. № 3. С. 13.
  24. Шевченко Т.Г. Кобзар. Вперше зі щоденником автора /Тарас Григорович Шевченко; упоряд. та комент. С.А. Гальченка; передм. І.М. Дзюби. Харків: Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. 960 с.

Допоміжна

1. Любов до Батьківщини в поезії Тараса Шевченка (За віршами “Сонце заходить, гори чорніють...” та “І виріс я на чужині...”) // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 56 – 57.
2. Бушак С. Український ландшафти в поетичній та малярській спадщині Тараса Шевченка / С. Бушак // Краєзнавство. Географія. Туризм. 2001. № 19. С.6 – 7.
3. Васьківська О. Один з маловідомих “Кобзарів” Т. Шевченка / О. Васьківська // Вісник книжкової палати. 2002. № 3. С.35 – 36.
4. Віра в щастя України (За віршем Т. Шевченка “Заповіт”) // 1000 творів з української та зарубіжної літератури для 5-11 класів. Донецьк, 2001. С. 55 – 56.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. www.nbuv.gov.ua – офіційний сайт національної бібліотеки України імені в.і. вернадського;
2. офіційний сайт філологічного факультету;
3. бібліотека імені м. лермонтова;
4. бібліотека мелітопольського державного педагогічного університету імені богдана хмельницького;

5.бібліотека кафедри української і зарубіжної літератури;

6.<http://virchi.narod.ru/poeziya/praga.htm>

7.<http://ukrlib.com.ua>

8.<http://ukrlit.kma.mk.ua>

9.<http://www.lib.org.ua>

10.<http://lib.meta.ua>

11.<http://www.ukrlib.km.ru>

12.<http://www.ukrcenler.com>

13.<http://www.lib/ua-ru.net>

ВИКЛАДАЧ

ЄГОРОВА Ю.М.